

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

CYLAW

Ο περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμος του 1997 (100(I)/1997)

Ιστορικό Τροποποιήσεων

100(I)/1997 45(I)/2000 64(I)/2002 109(I)/2007 8(I)/2008 43(I)/2008 70(I)/2011
175(I)/2015 118(I)/2016 116(I)/2017 20(I)/2018 11(I)/2019

Συνοπτικός τίτλος

1. Ο περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμος του 1997 και ο περί Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2000 θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμοι του 1997 και 2000.

100(I)/1997

Ερμηνεία

2.Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια οι όροι "εργοδότης", "μισθωτή" και "τοκετός" έχουν την έννοια που αποδίδεται σε αυτούς από το άρθρο 2 των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμων 1980 έως 1997.

"παρένθετη μητέρα" είναι η μισθωτή γυναίκα που κυοφορεί και γεννά (φέρουσα ή κυοφόρος), ύστερα από εξωσωματική γονιμοποίηση και μεταφορά εμβρύων, με χρήση γενετικού υλικού ξένου προς την ίδια, για λογαριασμό ενός ζευγαριού, το οποίο επιθυμεί να αποκτήσει παιδί αλλά αδυνατεί για ιατρικούς λόγους, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμου.

"Υπουργός" σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

100(I)/1997 116(I)/2017

Άδεια Μητρότητας

3.-(1) Μισθωτή η οποία παρουσιάζει πιστοποιητικό εγγεγραμμένου ιατρού, ότι αναμένει τοκετό σε εβδομάδα που καθορίζεται στο πιστοποιητικό έχει δικαίωμα σε άδεια μητρότητας:

Νοείται ότι μισθωτή η οποία έκανε χρήση παρένθετης μητρότητας για την απόκτηση τέκνου, εφόσον παρουσιάζει διάταγμα δικαστηρίου για απόκτηση παιδιού μέσω παρένθετης μητρότητας, δυνάμει των διατάξεων του περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμου, καθώς και ιατρική βεβαίωση από εγγεγραμμένο ιατρό για την έναρξη της έγκυμοσύνης, δικαιούται σε άδεια μητρότητας δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 3Α.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (5) μισθωτή έχει δικαίωμα σε άδεια μητρότητας συνολικής διάρκειας δεκαοκτώ συναπτών εβδομάδων, από τις οποίες οι έντεκα λαμβάνονται υποχρεωτικά στην περίοδο η οποία αρχίζει δύο εβδομάδες πριν από την εβδομάδα του αναμενόμενου τοκετού.

(2A) (a) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εδαφίου (2), η παρένθετη μητέρα έχει δικαίωμα σε

άδεια μητρότητας συνολικής διάρκειας δεκατεσσάρων (14) συναπτών εβδομάδων, οι οποίες λαμβάνονται υποχρεωτικά από τη δεύτερη εβδομάδα πριν από την εβδομάδα του αναμενόμενου τοκετού.

(β) Εάν ο τοκετός δεν επισυμβεί μέσα στην εβδομάδα κατά την οποία αναμένεται, η πριν από τον τοκετό περίοδος άδειας μητρότητας παρατείνεται κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της εβδομάδας του αναμενόμενου τοκετού και της εβδομάδας στην οποία επισυμβαίνει ο τοκετός, χωρίς επηρεασμό της εκτάσεως της περιόδου των οκτώ (8) εβδομάδων οι οποίες λαμβάνονται υποχρεωτικά μετά τον τοκετό.

(γ) Εάν ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από την αρχικά αναμενόμενη εβδομάδα τοκετού, το υπόλοιπο της άδειας μητρότητας παρέχεται μετά τον τοκετό, ώστε να εξασφαλίζεται χρόνος συνολικής διάρκειας άδειας δεκατεσσάρων (14) εβδομάδων.

(3) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του εδαφίου (1), η μισθωτή έχει δικαίωμα σε άδεια μητρότητας συνολικής διάρκειας δεκαέξι συναπτών εβδομάδων ευθύς αμέσως μετά την ανάληψη φροντίδας παιδιού, κάτω των δώδεκα ετών, για σκοπούς υιοθεσίας, εφόσον έχει γνωστοποιήσει την πρόθεση της για ανάληψη παιδιού στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, με βάση τον περί Υιοθεσίας Νόμο του 1995 ή εφόσον έχει συντελεστεί υιοθεσία με βάση τον περί Σύμβασης για την Προστασία των Παιδιών και για τη Συνεργασία Αναφορικά με Διακρατική Υιοθεσία (Κυρωτικό) Νόμο του 1994. Το δικαίωμα αυτό παρέχεται στη μισθωτή νοούμενου ότι θα γνωστοποιήσει γραπτώς στον εργοδότη της την πρόθεση της να υιοθετήσει παιδί και την ημερομηνία που θα αναλάβει το παιδί, τουλάχιστον 6 εβδομάδες προηγουμένων:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που η ειδοποίηση του εργοδότη για την ημερομηνία που θα αναλάβει το παιδί όπως αναφέρεται πιο πάνω είναι πρακτικά αδύνατη, η μισθωτή ενημερώνει τον εργοδότη της το συντομότερο δυνατό και προσκομίζει σχετική βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ότι, η ενημέρωση δεν μπορούσε να είχε γίνει προηγουμένων.

(3Α) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις των εδαφίων (1), (2) και (3), σε περίπτωση τοκετού που απολήγει στη γέννηση περισσότερων του ενός τέκνου, το δικαίωμα σε άδεια μητρότητας επεκτείνεται κατά τέσσερις (4) εβδομάδες για κάθε τέκνο πέραν του ενός (1) από τον ίδιο τοκετό.

(4) Κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας η μισθωτή λαμβάνει επίδομα μητρότητας στην έκταση και υπό τους όρους και προϋποθέσεις που εκάστοτε προβλέπει ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος.

(5) Αν ο τοκετός δεν επισυμβεί μέσα στην εβδομάδα κατά την οποία αναμένεται, η πριν από τον τοκετό περίοδος άδειας μητρότητας παρατείνεται κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της εβδομάδας του αναμενόμενου τοκετού και της εβδομάδας στην οποία επισυμβαίνει ο τοκετός, χωρίς επηρεασμό της εκτάσεως της περιόδου των οκτώ εβδομάδων που λαμβάνονται υποχρεωτικά μετά τον τοκετό. Αν ο τοκετός πραγματοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο από την αρχικά αναμενόμενη εβδομάδα τοκετού, το υπόλοιπο της άδειας μητρότητας παρέχεται μετά τον τοκετό, ώστε να εξασφαλίζεται χρόνος συνολικής άδειας δεκαοκτώ εβδομάδων επεκτεινόμενης κατά τέσσερις (4) εβδομάδες για κάθε τέκνο πέραν του ενός (1) από τον ίδιο τοκετό.

(5Α) Σε περίπτωση που, αμέσως μετά τον τοκετό, το βρέφος νοσηλεύεται-

- (α) σε θερμοκοιτίδα λόγω πρόωρου τοκετού, ή
- (β) λόγω άλλου προβλήματος υγείας,

παραχωρείται επιπρόσθετη άδεια μητρότητας μιας (1) εβδομάδας για κάθε εικοσιμία (21) ημέρες που το βρέφος χρειάστηκε να νοσηλευτεί, νοούμενου ότι, η δικαιούχος προσκομίσει πιστοποιητικό από εγγεγραμμένο ιατρό κατάλληλης ειδικότητας, και πιστοποιητικό από το νοσηλευτικό ίδρυμα, στο οποίο νοσηλεύτηκε το βρέφος:

Νοείται ότι, αν η νοσηλεία μετά την πάροδο των πρώτων εικοσιμίας (21) ημέρων, διαρκέσει για περίοδο μικρότερη των εικοσιμίας (21) ημέρων, τότε όποτε οι ημέρες νοσηλείας υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) των εικοσιμίας (21) ημέρων, παραχωρείται η επιπρόσθετη εβδομάδα άδειας μητρότητας:

Νοείται περαιτέρω ότι, η επέκταση της άδειας μητρότητας παραχωρείται για περίοδο συνεχόμενη με την περίοδο των δεκαοκτώ (18) εβδομάδων, αυξανόμενη κατά τέσσερις (4) εβδομάδες για κάθε τέκνο πέραν του ενός από τον ίδιο τοκετό και δεν υπερβαίνει τη μέγιστη περίοδο των έξι (6) εβδομάδων.

(6) Το δυνάμει του παρόντος άρθρου παρεχόμενο δικαίωμα σε άδεια μητρότητας δεν επηρεάζει τυχόν ευρύτερα δικαιώματα τα οποία παρέχονται σε μισθωτή δυνάμει συλλογικής ή ιδιωτικής συμβάσεως.

175(I)/2015 118(I)/2016 116(I)/2017

Άδεια μητρότητας στις περιπτώσεις χρήσης παρένθετης μητρότητας

3A.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2) του παρόντος άρθρου και του άρθρου 3B, οι διατάξεις του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται και στην περίπτωση μισθωτής που αποκτά παιδί μέσω παρένθετης μητρότητας, δυνάμει των διατάξεων του περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμου.

(2) Ειδικότερα, σε περίπτωση απόκτησης παιδιού μέσω παρένθετης μητρότητας εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις του παρόντος Νόμου:

(α) Των εδαφίων (1), (2), (3A), (4), (5A) και (6) του άρθρου 3:

Νοείται ότι η άδεια μητρότητας δεκαοκτώ (18) εβδομάδων που προβλέπεται στο εδαφίο (2) του άρθρου 3, στην περίπτωση της μητέρας που κάνει χρήση παρένθετης μητρότητας, ξεκινά δύο (2) εβδομάδες πριν από την εβδομάδα του αναμενόμενου τοκετού ή την εβδομάδα του τοκετού, κατ' επιλογή της ιδίας·

(β) του εδαφίου (1) του άρθρου 4:

Νοείται ότι η απαγόρευση τερματισμού απασχόλησης που προβλέπεται στις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου 4 ισχύει νοούμενου ότι η μισθωτή παρουσιάσει στον εργοδότη της διάταγμα δικαστηρίου για απόκτηση παιδιού μέσω παρένθετης μητρότητας, δυνάμει των διατάξεων του περί της Εφαρμογής της Ιατρικώς Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής Νόμου, καθώς και ιατρική βεβαίωση από εγγεγραμμένο ιατρό για την έναρξη της εγκυμοσύνης· και

(γ) των άρθρων 4B, 5, 5A και 7.

116(I)/2017

Εξαιρέσεις στην άδεια μητρότητας της παρένθετης μητέρας

3B.-(1) Τα εδάφια (3A) και (5A) του άρθρου 3 του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση της παρένθετης μητέρας.

116(I)/2017

Απαγόρευση τερματισμού απασχολήσης φυσικής μητέρας

4.-(1)(α) Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 4B, μισθωτή, η οποία ενημερώνει γραπτώς τον εργοδότη της ότι βρίσκεται σε κατάσταση εγκυμοσύνης, προστατεύεται από απόλυτη για περίοδο εκτενόμενη από την αρχή της εγκυμοσύνης της μέχρι και πέντε μήνες μετά το πέρας της άδειας μητρότητας.

(β) Κατά την αναφερόμενη στην παράγραφο (α) περίοδο, απαγορεύεται σε εργοδότη:

- (i) να δίδει προειδοποίηση τερματισμού απασχόλησης ή προειδοποίηση τερματισμού απασχόλησης η οποία εκπνέει κατά την υπό αναφορά περίοδο,
- (ii) να τερματίζει απασχόληση, ή
- (iii) να προβαίνει σε ενέργειες με στόχο την οριστική αντικατάσταση της μισθωτής.

(2) Ο εργοδότης δύναται να ζητήσει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, την παρουσίαση πιστοποιητικού εγγεγραμμένου ιατρού κατάλληλης ειδικότητας, στο οποίο να αναγράφεται η ημερομηνία αναμενόμενου τοκετού της μισθωτής.

(3) Τερματισμός απασχόλησης ή προειδοποίηση για τερματισμό απασχόλησης μισθωτής ανακαλείται, ανεξάρτητα από το αν ο εργοδότης γνώριζε ότι η μισθωτή βρισκόταν σε κατάσταση εγκυμοσύνης, εφόσον η μισθωτή γνωστοποιήσει σε αυτόν την εγκυμοσύνη της με πιστοποιητικό εγγεγραμμένου ιατρού εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημέρα που λαμβάνει γνώση για την απόλυτη ή την πρόθεση απόλυτης.

100(I)/1997 64(I)/2002 70(I)/2011 20(I)/2018

Απαγόρευση τερματισμού απασχολήσεως θετής μητέρας

4A. Από τη στιγμή που η μισθωτή θα παρουσιάσει στον εργοδότη της βεβαίωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ότι προτίθεται να αναλάβει τη φροντίδα παιδιού για σκοπούς υιοθεσίας με βάση τον περι Υιοθεσίας Νόμο ή με βάση τον περι Σύμβασης για την Προστασία των Παιδιών και για τη Συνεργασία αναφορικά με Διακρατική Υιοθεσία (Κυρωτικό) Νόμο του 1994 και μέχρι την παρέλευση πέντε μηνών από το τέλος της περιόδου της άδειας μητρότητας, απαγορεύεται σε εργοδότη να τερματίσει την απασχόληση μισθωτής ή/και να δίδει προειδοποίηση τερματισμού απασχόλησης κατά τη διάρκεια της πιο πάνω αναφερόμενης περιόδου ή/και να δίδει προειδοποίηση τερματισμού απασχόλησης η οποία εκπνέει κατά τη διάρκεια της πιο πάνω αναφερόμενης περιόδου.

70(I)/2011 11(I)/2019

Εξαιρέσεις

4B.-(1) Οι διατάξεις των άρθρων 4 και 4A δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που-

(α) η μισθωτή είναι ένοχη σοβαρού παραπτώματος ή συμπεριφοράς, η οποία δικαιολογεί τη ρήξη της σχέσης εργοδότησης,

(β) η σχετική επιχείρηση έπαυσε να λειτουργεί, και

(γ) η περίοδος διάρκειας της σύμβασης εργασίας έχει λήξει, εξαιρουμένων των περιπτώσεων στις οποίες η μη ανανέωση της σύμβασης εργασίας συνδέεται με την κατάσταση εγκυμοσύνης, τον τοκετό, τη γαλουχία ή με την άδεια μητρότητας της μισθωτής.

(2) Σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του εδαφίου (1), ο εργοδότης, οφείλει να γνωστοποιεί γραπτώς στη μισθωτή τους λόγους του τερματισμού της απασχόλησης ή της προειδοποίησης για τερματισμό της απασχόλησης και να τους αιτιολογεί δεόντως.

70(I)/2011

Προστασία μητρικού θηλασμού και διευκολύνσεις για τη φροντίδα του παιδιού

5.-(1) Η γυναίκα για το θηλασμό ή/και τις αυξημένες φροντίδες που απαιτούνται για την ανατροφή του παιδιού της δικαιούται για χρονικό διάστημα εννέα μηνών από τον τοκετό ή από την ημέρα που αρχίζει η άδεια μητρότητας στην περίπτωση υιοθεσίας, είτε να διακόπτει την εργασία για μια ώρα είτε να προσέρχεται αργότερα είτε να αποχωρεί νωρίτερα κατά μια ώρα κάθε ημέρα:

Νοείται ότι η φυσική μητέρα χάνει το δικαίωμα αυτό από τη στιγμή που θετή μητέρα κάνει χρήση του ιδίου δικαιώματος, για το ίδιο παιδί, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 3:

Νοείται περαιτέρω ότι η παρένθετη μητέρα χάνει το δικαίωμα που ορίζεται στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου, αφού αυτό μεταφέρεται στη βιολογική μητέρα, η οποία έκανε χρήση παρένθετης μητρότητας για την απόκτηση τέκνου:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, γυναίκα που επιλέγει να διακόπτει την εργασία για μία ώρα δύναται κατά το χρόνο αυτό να θηλάζει, να αντλεί και να αποθηκεύει μητρικό γάλα και ο εργοδότης υποχρεούται να παρέχει σε αυτήν όλες τις απαραίτητες διευκολύνσεις δυνάμει των διατάξεων του περι Της Προώθησης και της Προστασίας του Μητρικού Θηλασμού Νόμου και των δυνάμει αυτών εκδιδόμενων Κανονισμών.

(2) Ο χρόνος της μίας ώρας ημερήσιας διακοπής ή της βραδείας προσέλευσης ή πρόωρης αποχώρησης θεωρείται και αμείβεται ως χρόνος εργασίας.

100(I)/1997 109(I)/2007 116(I)/2017 20(I)/2018

Άδεια απουσίας από την εργασία για προγεννητικές εξετάσεις

5A. Μισθωτή, η οποία έχει δικαίωμα σε άδεια μητρότητας σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 3 του παρόντος Νόμου, δικαιούται σε άδεια απουσίας από την εργασία της, χωρίς απώλεια αποδοχών, για να υποβληθεί σε εξετάσεις προγεννητικού ελέγχου, εφόσον αυτές πρέπει να γίνουν κατά τη διάρκεια του χρόνου εργασίας και εφόσον τηρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Η μισθωτή δώσει έγκαιρη προειδοποίηση στον εργοδότη της· και

(β) η μισθωτή προσκομίσει σχετικό ιατρικό πιστοποιητικό.

64(I)/2002 70(I)/2011

Ασφάλεια στον τόπο εργασίας

6. Η προστασία της ασφάλειας και υγείας των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργοδοτουμένων διασφαλίζεται με Κανονισμούς οι οποίοι εκδίδονται με βάση τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους του 1996 έως 2002.

100(I)/1997 64(I)/2002

Διασφάλιση δικαιωμάτων

7. Η άδεια μητρότητας δεν επηρεάζει δυσμενώς την αρχαιότητα της μισθωτής ή το δικαίωμα της σε προαγωγή ή την επάνοδό της στην εργασία την οποία ασκούσε πριν από την άδεια μητρότητας ή σε άλλης παρόμοιας φύσεως εργασία με το ίδιο ύψος αποδοχών ή αποδοχές και ωφελήματα που σχετίζονται με την εργασία, εξαιρουμένων προμηθειών που υπολογίζονται αποκλειστικά με βάση την ποσότητα ή/και αξία της παραχθείσας εργασίας.

100(I)/1997 70(I)/2011

Αρμόδιο Δικαστήριο

7A. Επιφυλασσομένης της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του Άρθρου 146 του Συντάγματος, αρμοδιότητα για την εκδίκαση των εργατικών διαφορών και λοιπών διαφορών ιδιωτικού δικαίου που αναφύονται εξ' αφορμής της εφαρμογής του παρόντος Νόμου έχει το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών.

109(I)/2007 70(I)/2011

Διορισμός Επιθεωρητών

8. Ο Υπουργός δύναται να ορίσει λειτουργό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ως υπεύθυνο για την εφαρμογή του παρόντος Νόμου και επιθεωρητές για τη διεξαγωγή των αναγκαίων επιθεωρήσεων.

100(I)/1997

Αδικήματα και ποινές

9. Εργοδότης ο οποίος πάραβαίνει τις υποχρεώσεις του δυνάμει των άρθρων 3, 3A, 4, 4A, 4B(1)(γ), 5, 5A ή 7 είναι ένοχος αδικήματος και υπόκειται, σε περίπτωση καταδίκης του, σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις επτά χιλιάδες ευρώ (€7.000):

Νοείται ότι σε περίπτωση δεύτερης καταδίκης του εργοδότη για παράβαση των υποχρεώσεων αυτού οι οποίες απορρέουν από τις διατάξεις του άρθρου 5 σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών, το εν λόγω αδίκημα επισύρει χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις οχτώ χιλιάδες ευρώ (€8.000).

100(I)/1997 64(I)/2002 109(I)/2007 70(I)/2011 116(I)/2017 20(I)/2018

Προϋποθέσεις ευθύνης

9A.- (1) Σε περίπτωση παραβάσεως του Νόμου, δεν έχουν εφαρμογή διατάξεις που θέτουν, ως προϋπόθεση της ευθύνης του παραβάτη ή/και του δικαιώματος για αποζημίωση ή άλλη θεραπεία, ένα ελάχιστο διάστημα απασχολήσεως ή ελάχιστο αριθμό ωρών εργασίας του εργοδοτούμενου, ούτε διατάξεις που θέτουν ανώτατο όριο αποζημίωσεως.

(2) Συμφωνία μεταξύ εργοδότη και εργοδοτούμενου με την οποία προβλέπεται προϋπόθεση ευθύνης ή ανώτατο όριο αποζημίωσεως, κατά παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (1), είναι άκυρη.

109(I)/2007

Κατάργηση

10. Οι περι Προστασίας της Μητρότητας Νόμοι του 1987 έως 1994 καταργούνται.

100(I)/1997

Μεταβατική διάταξη

11. Οι διατάξεις του περι Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικού) Νόμου του 2015 τυγχάνουν εφαρμογής και σε σχέση με μισθωτή η οποία βρίσκεται σε άδεια μητρότητας κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του πιο πάνω Νόμου.

175(I)/2015

Σημείωση 3 του Ν.8(I)/2008 Έναρξη Ισχύος του Ν.8(I)/2008

Η ισχύς του παρόντος Νόμου [Σ.Σ.: δηλαδή του Ν.8(I)/2008] θεωρείται ότι άρχισε από τις 25 Ιουλίου 2007.

Σημείωση 7 του Ν. 116(I)/2017 Έναρξη της ισχύος του Ν. 116(I)/2017

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Νόμου [Σ.Σ.: δηλαδή του Ν. 116(I)/2017] αρχίζει από την 1^η Αυγούστου 2017.